

**zvláště
pro jazykáře**

MATURITNÍ ZPRAVODAJ

cermat

3

CERMAT INFORMUJE O NOVÉ MATURITNÍ ZKOUŠCE

2008

KOMPLEXNÍ ZKOUŠKA Z CIZÍHO JAZYKA

Stejně jako český jazyk (viz Maturitní zpravodaj 2/2008), i cizí jazyk je maturitní zkouškou komplexní. V případě cizího jazyka však nejde jen o komplex dílčích zkoušek, ale také o komplexní přístup k řečovým dovednostem, kterými žák v definovaných kontextech prokazuje úroveň své komunikativní kompetence. Laicky řečeno, žák má prostřednictvím maturitní zkoušky prokázat, že umí jazyk **skutečně a aktivně** používat v situacích, se kterými se může běžně setkat v osobním, společenském, vzdělávacím i pracovním kontextu.

KOMPLEXNÍ MATURITNÍ ZKOUŠKA Z CIZÍHO JAZYKA = 4 ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

POSLECH

ČTENÍ
+
JAZYKOVÁ
KOMPETENCEPÍSEMNÝ
PROJEVÚSTNÍ PROJEV
A ÚSTNÍ
INTERAKCE

Zkoušky ze zkušebního předmětu cizí jazyk jsou připravovány a žákům nabízeny ve dvou úrovních obtížnosti, a to základní a vyšší.

Žák může volit cizí jazyk z nabídky cizích jazyků, které jsou uvedeny v prováděcím předpise. V současné době je MZ z CJ nabízena v 5 cizích jazycích – anglický jazyk, francouzský jazyk, německý jazyk, španělský jazyk a ruský jazyk. Je nasnadě, že maturitní zkouška z jednoho cizího jazyka musí být ve všech parametrech srovnatelná se zkouškou z ostatních nabízených cizích jazyků.

Nová maturitní zkouška z cizího jazyka je, v porovnání se současnou MZ, na první pohled konceptně velmi odlišná, přesto jsme přesvědčeni, že ukotvuje pouze to, co na většině škol již delší dobu probíhá, tj. transformace ze znalostního na dovednostní pojetí výuky cizího jazyka.

Pochopení koncepce maturitní zkoušky vyžaduje, abychom se na ni nejprve podívali optikou cílů, které k transformaci zkoušky vedly, tj.:

- ❖ překonat tradiční pojetí ústní části MZ, kde je upřednostňován naučený (monologický) samostatný ústní projev a pasivní prezentace obsahu tematických okruhů (např. reálií) nad dovedností žáka porozumět se v reálných a běžných životních situacích,
- ❖ stát se nástrojem pozitivní zpětné vazby na výuku i hodnocení výstupů,
- ❖ reflektovat na současné požadavky konkurenceschopnosti absolventů SŠ,
- ❖ umožnit absolventům SŠ prokázat se transparentním a srovnatelným certifikátem,
- ❖ usnadnit žákům orientaci v úrovni dovedností, kterých dosáhli nebo chtějí/mají dosáhnout,
- ❖ zachovat ty tradiční prvky maturitní zkoušky, které jsou jedinečné (široký záběr sociokulturních znalostí a dovedností našich absolventů).

Z informační linky CERMATu

Vybíráme z odpovědí na nejčastější dotazy k legislativnímu rámci maturitní zkoušky z cizího jazyka:

- Žák může zvolit cizí jazyk, který je na škole vyučován. Podmínkou volby tedy není, zda příslušný žák volený cizí jazyk na střední škole sám studoval.
- Maturitní zkouška z cizího jazyka má ve společné části vždy (bez ohledu na to, zda je konána jako zkouška povinná či nepovinná) charakter komplexní jazykové zkoušky.
- Volba úrovně obtížnosti je na svobodném rozhodnutí žáka.
- V letech 2010 a 2011 má žák právo konat zkoušku vyšší úrovně obtížnosti v rámci nepovinných zkoušek i v případě, že v rámci povinných zkoušek konal zkoušku z téhož zkušebního předmětu v základní úrovni obtížnosti. Za zkušební předmět se v tomto případě považuje konkrétní cizí jazyk (tedy například anglický jazyk či německý jazyk).

KOMPLEXNOST – 3 DÍLČÍ ZKOUŠKY

Ústní zkouška, didaktický test a písemná práce = 3 dílčí zkoušky. Pojdme se na každou z nich podívat podrobněji, tzn. skrze základní parametry zkoušky, průběh zkoušky a způsob hodnocení výsledků žáků.

DIDAKTICKÝ TEST

Didaktický test zkoušky základní i vyšší úrovně obtížnosti se skládá ze dvou subtestů – **poslechu** a **čtení a jazykové kompetence**.

Žáci nejprve řeší *poslechový* subtest, následně pak subtest *čtení a jazykové kompetence*. V kaž-

CIZÍ JAZYK – dle volby žáka: AJ, NJ, FJ, ŠJ, RJ	Z V	ÚSTNÍ ZKOUŠKA 20+15	DIDAKTICKÝ TEST 60	PÍSEMNÁ PRÁCE 25+60
		ÚSTNÍ ZKOUŠKA 20+15	DIDAKTICKÝ TEST 90	PÍSEMNÁ PRÁCE 25+90

dém ze subtestů žáci pracují s testovým sešitem, do kterého mohou psívat odpovědi nebo si dělat poznámky, a se záznamovým archem, do kterého zaznamenávají odpovědi. Na titulní straně každého testového sešitu je uvedeno, jak postupovat při práci s testovým sešitem a při řešení testových úloh, kam a jak zapisovat řešení, jaké

bodování je použito, jaký je vymezený čas na řešení úloh, jaké pomůcky je povoleno používat během testování apod. Čas vymezený na testování zahrnuje řešení úloh i zápis odpovědí do záznamového archu (dále možno rovněž zkratkou ZA).

Během testování není povoleno používat **žádné pomůcky**. Pokud se ve výchozích textech objevuje neznámá slovní zásoba, pak je buď vysvětlena / přeložena pod čarou, nebo není význam výrazu pro řešení úlohy podstatný. Navíc, s ohledem na nižší úroveň osvojené slovní zásoby na základní úrovni obtížnosti, je možné, že některé úlohy v testovém sešitě mohou být formulovány v českém jazyce. Toto řešení vychází z několikaletých zkušeností z programového cyklu *Krok za krokem k nové maturitě*, kdy někteří žáci nedokázali řešit úlohy jen proto, že byly formulovány stejně obtížným jazykem, který byl de facto ověřován.

POSLECHOVÝ SUBTEST A JEHO ORGANIZAČNÍ SPECIFIKA

Poslechový subtest, a tedy i testový sešit, je v obou úrovních obtížnosti rozdělen na čtyři části. Žák má během poslechu vymezený čas na seznámení se s úlohami a řešení úloh. Během poslechu žák slyší každou nahrávku dvakrát. Během testování **není povoleno používat žádné pomůcky**.

Objektivita a validita této části zkoušky je mimo jiné závislá na kvalitě nahrávky, přehrávači zvuku a kvalitním příjmu zvuku ve zkušební třídě. Problematika technického zabezpečení poslechového subtestu není předmětem této přílohy.

Poslechový subtest je tvořen z větší části uzavřenými úlohami, a to úlohami *dichotomickými*, s *výběrem odpovědi a přiřazovacími*. V každé části subtestu může být zastoupen pouze jeden typ úloh. V omezené míře jsou do poslechového sub-

SUBTEST ČTENÍ A JAZYKOVÁ KOMPETENCE

Subtest *čtení a jazyková kompetence*, a tedy i testový sešit, je rozdělen na 5 částí v základní a 6 částí ve vyšší úrovni obtížnosti. Části jsou uvedeny instrukcemi v českém jazyce pro základní úroveň obtížnosti a v cizím jazyce pro vyšší úroveň obtížnosti. Po instrukcích zpravidla následuje výchozí text a k němu se vztahující úlohy. Úlohy mohou být zařazeny před výchozím textem tehdy, pokud to vyžaduje ověřovaná dovednost (např. dovednost vyhledat a shromáždit informace z textu). Žák může do testového sešitu psát a dělat si poznámky. **Během testování není povoleno používat žádné pomůcky.**

Subtest čtení a jazyková kompetence je tvořen z větší části uzavřenými úlohami, a to úlohami *dichotomickými*, s *výběrem odpovědi a přiřazovacími*.

PÍSEMNÁ PRÁCE

Písemná práce (PP) z cizího jazyka se skládá ze dvou částí. V každé části žák zpracovává / píše jeden text odlišného typu, délky a na odlišné téma / situaci. Každá část obsahuje jedno zadání. Zadání úlohy definuje, jaký typ textu má žák zpracovat a na jaké téma, kdo je očekávaným příjemcem (čtenářem) textu a jak má být text dlouhý. Každé zadání navíc obsahuje dílčí požadavky, tj. body zadání, které má pisatel do své práce nejen zahrnout, ale i účelně a v odpovídající míře detailu rozpracovat. Zadání pro základní úroveň obtížnosti je formulováno v českém nebo ověřovaném cizím jazyce, pro vyšší úroveň obtížnosti v ověřovaném cizím jazyce.

ZÁKLADNÍ ÚROVEŇ OBTÍŽNOSTI

ČÁST ZKOUŠKY	VÁHA V MZ	DOVEDNOST/KOMPETENCE	VYMEZENÝ ČAS	POČET ČÁSTÍ
DIDAKTICKÝ TEST	50 %	Poslech	30 min.	4
		Čtení a jazyková kompetence	60 min.	5

VYŠŠÍ ÚROVEŇ OBTÍŽNOSTI

ČÁST ZKOUŠKY	VÁHA V MZ	DOVEDNOST/KOMPETENCE	VYMEZENÝ ČAS	POČET ČÁSTÍ
DIDAKTICKÝ TEST	50 %	Poslech	40 min.	4
		Čtení a jazyková kompetence	60 min.	6

Didaktický test má, bez ohledu na úroveň obtížnosti, tyto charakteristiky:

ZÁKLADNÍ OVĚŘOVANÉ DOVEDNOSTI	Poslech: pochopení hl. myšlenky, záměru, názoru; postihnout hl. bodů a informací; porozumění pokynům
	Čtení a jazyková kompetence: pochopení hl. myšlenky, záměru; vyhledání / porovnání informací; odhad významu výrazu z kontextu; logická výstavba textu; dovednost používat jazykové prostředky
ROLE TEXTU	Úlohy jsou vždy odvozeny od výchozích (poslechových) textů
ZÁKLADNÍ ROZLIŠENÍ ÚROVNÍ OBTÍŽNOSTI	Čas; výchozí text (délka, koheze, koherence, jazykové prostředky apod.); ověřované dovednosti; jazykové prostředky, témata a situace apod.

testu základní úrovně obtížnosti zařazeny i úlohy otevřené s krátkou odpovědí (max. 3 výrazy). Důvodem je ověřovaný specifický cíl (postihnout informace), pro který je tento typ úloh nejvhodnější. V případě otevřených úloh není hodnocen pravopis, nicméně odpověď žáka musí být hodnotitelům jednoznačně srozumitelná. Počet úloh v subtestu je cca 24.

Jak bylo zmíněno v úvodním textu o MZ z CJ, pro všechny cizí jazyky platí v poslechovém subtestu stejná struktura, obtížnost, témata i typy použitých úloh.

Hodnocení

Testové úlohy mohou mít bodovou hodnotu 0, 1 nebo 2 body. Bodová hodnota úloh je vyjádřením jejich váhy v subtestu, ale může být také opatřením proti zvýšené pravděpodobnosti vyřešit úlohu pouhým hádáním (např. úlohy dichotomické). Skóre žáka je po digitalizaci v CERMATu přepočítáno, aby byla dodržena podmínka stejné váhy všech dílčích částí maturitní zkoušky z cizího jazyka.

Zadávání je připravováno centrálně. Odpovědi žáků jsou zpracovávány centrálně.

cími. V každé části subtestu může být zastoupen pouze jeden typ úloh. Nad rámec těchto typů úloh jsou/mohou být do subtestu vyšší úrovně obtížnosti zařazeny úlohy uzavřené s vícenásobným přiřazením a otevřené úlohy s krátkou odpovědí (zpravidla 1 výraz). U otevřených úloh je v tomto případě předmětem hodnocení i pravopis, protože se jedná o úlohy ověřující jazykovou kompetenci žáka. Stejně jako v poslechovém subtestu, pro všechny cizí jazyky je i v subtestu čtení a jazykové kompetence stejná struktura, obtížnost, témata i typy použitých úloh.

Počet úloh v subtestu základní úrovně obtížnosti je cca 64, ve vyšší úrovni o deset vyšší.

Subtest čtení a jazyková kompetence následuje

po poslechovém subtestu. Organizace testování probíhá standardně podle organizačního schématu pro didaktický test.

Hodnocení

Testové úlohy mohou mít bodovou hodnotu 0, 1 nebo 2 body. Bodová hodnota úloh je jednak vyjádřením jejich váhy v subtestu, ale může být také opatřením proti zvýšené pravděpodobnosti vyřešit úlohu pouhým hádáním (např. úlohy dichotomické). Skóre žáka je následně přepočítáno, aby byla dodržena podmínka stejné váhy všech částí maturitní zkoušky z cizího jazyka.

Zadávání je připravováno centrálně. Odpovědi žáků jsou zpracovávány centrálně.

ÚROVEŇ OBTÍŽNOSTI PP	VÁHA PP	VYMEZENÝ ČAS	POČET ČÁSTÍ
základní	25 %	60 minut	2
vyšší	25 %	90 minut	2

Z ukázky zadání na následující stránce (základní úroveň) je zřejmé, co je na žákovi požadováno a co má hodnotitel posuzovat.

Žák si může během písemné práce zpracovat koncept, čistopisem je de facto záznamový arch. Žáci pracují s testovým sešitem, do kterého si mohou dělat poznámky.

Čas vymezený na testování zahrnuje přečtení zadání i zápis odpovědi do záznamového archu.

Dílčí zkouška, konaná formou písemné práce je administrována v rámci jednotného zkušebního schématu ve stejný den, kdy probíhá i dílčí zkouška, konaná formou didaktického testu.

V průběhu testování mohou žáci používat vlastní slovníky, pokud neobsahují přílohy věnované specificky písemnému projevu/korespondenci.

UKÁZKA ZADÁNÍ PÍSEMNÉ PRÁCE

UKÁZKA HODNOCENÍ PÍSEMNÉ PRÁCE

Posuzované charakteristiky PP	Zpracování zadání/obsah	Organizace/koherence/koheze	Slovní zásoba a pravopis	Gramatika
Klíčové posuzované aspekty PP	Zadání, obsah	Náležitosti, organizace, koherence	Přesnost	Přesnost
	Rozsah	Koheze, prostředky textové návaznosti	Rozsah	Rozsah
Hodnotí se, zda:	žák dodržel požadovanou charakteristiku textu,	text obsahuje všechny požadované náležitosti,	a v jaké míře se žák dopustil chyb ztěžujících/bránících porozumění,	a v jaké míře se žák dopustil chyb ztěžujících/bránících porozumění,
	žák zmínil a rozpracoval body zadání,	je text vhodně členěn, organizován a logicky uspořádan (text je koherentní),	žák použil slovní zásobu správně a vhodně,	žák použil mluvnické prostředky správně a vhodně,
	žák napsal text v požadovaném rozsahu a zda má text na čtenáře požadovaný efekt.	žák použil prostředky textové návaznosti účelně a správně.	text obsahuje variabilní slovní zásobu.	text obsahuje variabilní mluvnické prostředky.

ČÁST 1		BODY											
		PŘESNOST				ROZSAH/KVALITA							
ZPRACOVÁNÍ ZADÁNÍ A OBSAH		0	1	2	3	0	1	2	3				
ORGANIZACE, KOHEZE A KOHERENCE TEXTU		0	1	2	3	0	1	2	3				
SLOVNÍ ZÁSoba		0	1	2	3	0	1	2	3				
GRAMATIKA		0	1	2	3	0	1	2	3				
CELKEM BODŮ ČÁST 1	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	

ČÁST 2		BODY											
ZPRACOVÁNÍ ZADÁNÍ A OBSAH		0	1	2	3								
ORGANIZACE, KOHEZE A KOHERENCE TEXTU		0	1	2	3								
SLOVNÍ ZÁSoba		0	1	2	3								
GRAMATIKA		0	1	2	3								
CELKEM BODŮ ČÁST 2	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

CELKEM BODŮ ČÁST 1 a 2	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36		

Hodnocení

Hodnocení probíhá ve škole a je prováděno dvěma hodnotiteli. Hodnotitelé jsou certifikováni, tzn., že prošli školením a závěrečným ověřením způsobilosti. U písemné práce je hodnocení práce dvěma hodnotiteli standardním a nezbytným postupem pro dosažení akceptovatelných hodnot reliability (spolehlivosti) a podmínkou procesu objektivizace hodnocení žákovy výkonu.

Hodnotitelé písemných prací postupují při hodnocení dle dané metodiky hodnocení. Výsledek svého hodnocení hodnotitelé zaznamenají do **hodnotící tabulky** příslušného záznamového archu. Po ukončení hodnocení hodnotitelé zajistí podle závazné metodiky soulad svých hodnocení a výsledné konsensuální hodnocení zaznamenají do **výsledné hodnotící tabulky**.

Kritéria hodnocení

Principy hodnocení písemné práce nejsou postaveny na prostém sčítání chyb, ale i na tom, zda žák dosáhl komunikačního záměru. Komunikační záměr je specifikován v zadání písemné práce. Úroveň komunikativní kompetence pisatele posuzujeme ve vztahu ke komunikačnímu záměru, tj. zda pisatel dokázal sdělit to, co sdělit měl, a s ohledem na posuzovanou úroveň, tj. jak pisatel sdělil to, co sdělit měl. Na této filozofii jsou postavena i kritéria hodnocení pro posuzování písemné práce.

Analytická kritéria zvolená pro hodnocení PP jsou přes zvýšené nároky na hodnotitele v počáteční fázi zavedení maturitní zkoušky (po osvojení si kritérií a získání zkušenosti se prací s kritérii stává stereotypem) relativně přesná, spolehlivá a mají vysokou **diagnostickou hodnotu**. Kritéria hodnocení a postupy hodnocení jsou závazné pro všechny hodnotitele.

V analytických kritériích je každý aspekt písemné práce posuzován a hodnocen odděleně. Hodnoceny jsou 4 základní charakteristiky/aspekty písemného projevu:

- Zpracování zadání a obsah
- Organizace, koherence a koheze
- Slovní zásoba
- Gramatika

Každá charakteristika je dále posuzována ze dvou hledisek, které definujeme jako *přesnost* a *rozsah/kvalita*. Výkon žáka je hodnocen na bodové škále 0–3.

Kritéria hodnocení pro 1. i 2. část písemné práce jsou až na drobné odchylky stejná pro obě úrovně obtížnosti.

Celkový počet bodů je 36. Skóre žáka je přepočítáno, aby byla dodržena podmínka stejné váhy všech dílčích částí maturitní zkoušky z cizího jazyka.

Váha 2. části písemné práce je vzhledem k 1. části poloviční.

ÚSTNÍ ZKOUŠKA

Koncepce dílčí ústní zkoušky z cizího jazyka vychází ze stávajícího pojetí ústních zkoušek, zohledňuje však i normy a trendy standardních mezinárodních jazykových zkoušek, které jsou konstruovány v souladu s moderními metodami ověřování jazykové úrovně žáka a podle úrovně vymezených ve Společném evropském referenčním rámci pro jazyky.

Zásadními odlišnostmi oproti současnému průběhu konání zkoušky jsou: změna počtu témat (ze současných 25 – 30 témat na 20 zadání), zavedení povinné struktury zkoušky a kritérií hodnocení výkonu žáka a samozřejmě obsahové změny. V následujícím schématu je pro dokončení rozsahu změn v koncepci ústní zkoušky schematicky znázorněn podíl ověřovaných dovedností ve stávající a nové MZ z CJ.

Maximální délka trvání zkoušky je 35 minut, přičemž 20 minut představuje čas na přípravu žáka „na potítko“ a zbývajících 15 minut na vlastní výkon žáka. Oproti stávajícímu stavu (15 minut na přípravu a 15 minut na zkoušení žáka) je pět minut vyčleněno na okamžité parametrické vyhodnocení zkoušky dvěma členy maturitní komise, kteří posuzují/hodnotí výkon žáka podle centrálně stanovených kritérií hodnocení a postupů pro hodnocení ústní části MZ. Tímto postupem je minimalizován paměťový úbytek informací o výkonu žáka a zajištěna dostatečná reliabilita (spolehlivost) a objektivita hodnocení (např. omezení srovnávání výkonů žáků jdoucích po sobě, omezení subjektivního hodnocení na základě zapamatování si především výrazných/pоследních/prvních částí ústního projevu žáka).

Žák má možnost si během přípravy vypracovat poznámky a poté je při ústní zkoušce používat. Během přípravy na ústní zkoušku **je povoleno používat slovníky či doplňkové materiály**, které v souladu se stávající praxí odsouhlasí ředitel školy.

Zadání dílčí ústní zkoušky

Zadání dílčí ústní zkoušky se děje formou pracovního listu. Žák si při zahájení zkoušky losuje jedno z 20 zadání, tj. pracovních listů. Po vylosování žák obdrží „na potítko“ pracovní list pro žáka s jeho samostatnou obrazovou (případně textovou) přílohou. Pracovní list je připravován zvlášť pro žáka a zkoušejícího.

Průběh vlastní zkoušky

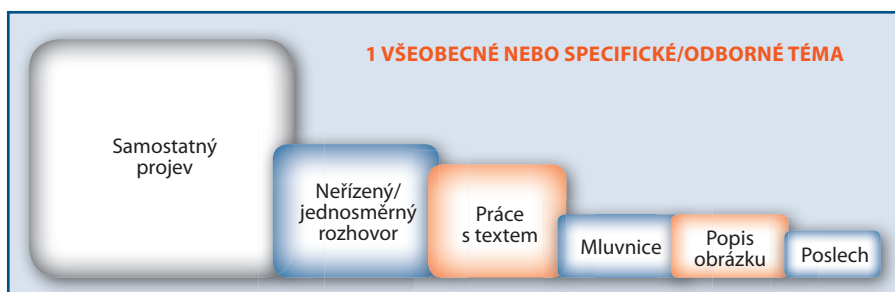
Při přípravě i v průběhu zkoušení žák pracuje s pracovním listem, který konkretizuje zadání ústní zkoušky. Škola může k zadání dílčí ústní zkoušky využít:

- vzorových pracovních listů, které budou CERMAtem distribuovány na školy v písemné podobě, a dále zpřístupněny autorizovaným uživatelům v elektronické podobě, nebo
- pracovních listů, které škola sestaví kompilací vzorových částí/úloh, připravených CERMAtem,
- vlastních pracovních listů (zejména pro 3. část), které sestaví do standardizované šablony připravené CERMAtem dle příslušné metodiky. Tvorba vlastních pracovních listů je podmíněna tím, že tak bude činit pedagogický pracovník školy, pro tuto činnost připravený a certifikovaný CERMAtem.
- kombinace výše uvedených.

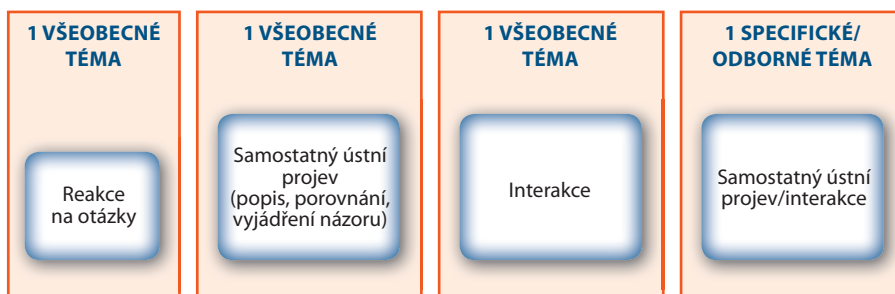
Části pracovního listu, tj. jednotlivé úlohy, lze pro každý maturitní cyklus promíchávat za předpokladu, že jsou dodržena CERMAtem stanove-

ÚROVEŇ OBTÍŽNOSTI	VÁHA ÚSTNÍ ZKOUŠKY	VYMEZENÝ ČAS	POČET ČÁSTÍ
základní	25 %	15 min. na zkoušení	4
vyšší	25 %	15 min. na zkoušení	4

SOUČASNÁ MZ

NAVŘENÁ ÚSTNÍ ČÁST MZ

STRUKTURA PRACOVNÍHO LISTU

Z	ZÁKLADNÍ ÚROVEŇ OBTÍŽNOSTI			VYŠŠÍ ÚROVEŇ OBTÍŽNOSTI			V
	ČÁST	OBSAH	PODÍL (MIN.)	ČÁST	OBSAH	PODÍL (MIN.)	
		Úvodní část (motivace, iniciace)			Úvodní část (motivace, iniciace)		
	1	Interview na 1 všeobecné téma (3–5 otázek)	3	1	Interview na 1 všeobecné téma (3–5 otázek)	3	
	2	Samostatný ústní projev na 1 všeobecné téma, využití stimulů (obrázky apod.); 3 úkoly (popis, srovnání, osobní oblast ve vztahu k tématu)	4	2	Samostatný ústní projev na 1 všeobecné téma; využití stimulů (obrázky apod.); 2 úkoly (obhajoba názoru, porovnání)	4	
	3	Ústní projev na specifické/odborné téma; 1–2 úkoly (dovednost/téma stanovuje škola)	5	3	Ústní projev na specifické/odborné téma; 1–2 úkoly (dovednost/téma stanovuje škola)	5	
	4	Interakce na 1 všeobecné téma (rozhovor); 1–2 úkoly	3	4	Interakce na 1 všeobecné téma (diskuse rozhovor, interview)	3	
	CELKEM		15	CELKEM		15	

ná pravidla (jedno téma nesmí být v témže PL obsaženo 2x apod.).

Dílčí ústní zkouška je zkouškou komisionální. Členem zkušební maturitní komise jsou v případě dílčí ústní zkoušky ze zkušebního předmětu cizí jazyk dva hodnotitelé, a to:

- hodnotitel – zkoušející,
- hodnotitel – předsedící.

Funkci hodnotitele mohou vykonávat pouze pedagogičtí pracovníci, proškolení a certifikovaní pro výkon funkce hodnotitelů dílčí ústní zkoušky z příslušného cizího jazyka. Pro oba členy maturitní komise (předsedící-hodnotitel i zkoušející-hodnotitel) jsou závazné postupy a pravidla stanovená CERMAtem.

Vlastní zkoušku v délce 15 minut vede jeden z členů maturitní komise (zkoušející-hodnotitel).

Druhý z členů maturitní komise (předsedící-hodnotitel), provádí hodnocení ústního projevu žáka podle závazné metodiky a kritérií hodnocení. Zkoušející-hodnotitel provádí hodnocení výkonu žáka průběžně během zkoušení. Oba členové maturitní komise, kteří hodnotí výkon žáka, tedy zkoušející-hodnotitel i předsedící-hodnotitel mají k dispozici **pracovní záznam o hodnocení**, tj. tabulku, kam v průběhu zkoušky dle dané metodiky hodnocení průběžně zaznamenávají hodnocení a dělají si poznámky.

Kritéria hodnocení

Kritéria hodnocení jsou konstruována na stejných principech jako kritéria hodnocení pro dílčí písemnou zkoušku, soulad mezi kritérii je i v terminologii a bodové škále (0–3 body) pro dílčí posuzované charakteristiky. Učitelé tak využívají znalosti a zkušenosti z hodnocení písemné práce a naopak.

Po ukončení zkoušky zkoušející a hodnotitel ihned přistupují k dohodovacímu řízení, tzn., že s využitím pracovních záznamů o hodnocení posoudí míru shody. V případě nesouladu v některém z prvků kritérií hodnocení dojdou ke konsenzu podle stejných principů jako u písemného projevu. V souladu se stávající praxí mohou zkoušející-hodnotitel a přísedící-hodnotitel dokončit konsenzuální rozhodnutí o výsledném skóre po ukončení zkoušení všech žáků v dané skupině. Výsledný počet bodů se zapisuje do *Protokolu pro zápis hodnocení ústní zkoušky*.

Pro oba členy maturitní komise (přísedící-hodnotitel i zkoušející-hodnotitel) jsou závazné postupy a pravidla stanovená CERMATem. Tato pravidla a postupy jsou známa předem (např. školení, metodické materiály).

Váha intonace a výslovnosti je vzhledem k ostatním posuzovaným jevům poloviční.

Celkový počet bodů je 42. Skóre žáka je přepočítáno, aby byla dodržena podmínka stejné váhy všech dílčích částí maturitní zkoušky z cizího jazyka.

Ukázka struktury kritérií hodnocení pro ústní zkoušku – ověřované dovednosti a rozložení bodů

DÍLČÍ ZKOUŠKA						BODY																	
						ČÁST 1				ČÁST 2				ČÁST 3				ČÁST 4					
ZADÁNÍ, PROJEV, STRATEGIE						0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3		
SLOVNÍ ZÁSoba						0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3		
MLUVNICE, SYNTAX						0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3		
INTONACE, VÝSLOVNOST, PLYNULOST								0	1	2	3					0	1	2	3				
CELKEM BODŮ	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
		22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	

Následující strany přílohy jsou věnovány ilustračním ukázkám zadání vybraných dílčích částí zkoušky: zadání písemné práce (ukázka AJ) a za-

dání ústní zkoušky pro základní úroveň obtížnosti (ukázka AJ / 1. a 2. část zkoušky – pracovní list zkoušející / žák a příloha k pracovnímu listu). Ilu-

strační testy i zadání k PP a ÚZ jsou ke stažení na www.novamaturita.cz.

CHCETE SE AKTIVNĚ PODÍLET NA TOM, JAK A Z ČEHO BUDOU MATUROVAT VAŠI ŽÁCI? CHCETE OVLIVNIT KONKRÉTNÍ PODOBU MATURITNÍ ZKOUŠKY Z ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY? CHCETE ZHODNOTIT SVOJI ODBORNOST A KVALIFIKACI?

Hledáme nové a kvalifikované spolupracovníky – budoucí:

- ◆ AUTORY TESTOVÝCH ÚLOH DIDAKTICKÝCH TESTŮ
- ◆ AUTORY PRACOVNÍCH LISTŮ PRO ÚSTNÍ ZKOUŠKU
- ◆ SPOLUPRACOVNÍKY PRO VÝVOJ PÍSEMNÉ PRÁCE

Pokud máte zájem, neváhejte nás kontaktovat!
Kontakty M-infoservisu jsou Vám plně k dispozici!

**SE SVÝMI OTÁZKAMI,
PŘIPOMÍNKAMI ČI KOMENTÁŘI SE NEVÁHEJTE OBRÁTIT NA**

M – INFOSERVIS CERMATU

telefonicky na číslo: **224 507 507**
e-mailem na adresu: **info@novamaturita.cz**
poštou na adresu: **CERMAT
(M-infoservis)
Jeruzalémská 12
110 00 PRAHA 1**

Odpovědi a reakce na Vaše dotazy a připomínky jsou zveřejňovány rovněž v rubrice Maturita v otázkách na maturitním webovém portálu www.novamaturita.cz

www.novamaturita.cz

**ADRESA PRO VŠECHNY, KTEŘÍ
CHTĚJÍ VĚDĚT VŠE O CHYSTANÉ
ZMĚNĚ MATURITNÍ ZKOUŠKY**

Nová maturita je název maturitního webového portálu CERMATu, zaměřeného výlučně na problematiku nové maturitní zkoušky a na vše, co souvisí s reformou maturit. Pod logem m-zavináč počínaje 23. říjnem 2008 jsou publikovány oficiální informace pro vedoucí pracovníky i učitele středních škol, pro žáky a jejich rodiče, pro vysoké školy, veřejnou správu i další zainteresovanou veřejnost. Potřebné informace zde najdou i žurnalisté. Portál www.novamaturita.cz se stane zároveň vstupní branou autorizovaných uživatelů do maturitního informačního a komunikačního systému a do systému vzdělávání učitelů a tedy i např. k obsahu banky pracovních listů z českého jazyka a literatury a z cizích jazyků apod.

Základní úroveň obtížnosti – ukázká zadání (výběr – AJ)

1. ČÁST max. 24 bodů

Nedávno jste byli se školou na několikadenním výletě. Napište své ruské kamarádce nebo svému ruskému kamarádovi **dopis** v rozsahu **130–150 slov**, ve kterém:

- **popíšete**, kde jste byli na výletě,
- **napišete**, zda se vám výlet líbil, nebo nelíbil,
- **popíšete** zážitek, který na vás nejvíce zapůsobil (kladný nebo záporný),
- **sdělíte**, že fotografie z výletu pošlete v příštím dopise.

2. ČÁST max. 12 bodů

Mezinárodní internetový časopis *Eighteen+* pořádá anketu zjišťující, jak budou studenti středních škol v zemích Evropské Unie trávit letošní letní prázdniny. Součástí ankety je i soutěž o týdenní zájezd do Španělska. Rozhodl/a jste se anketu zúčastnit.

Přečtěte si následující část upoutávky k anketě a napište krátký **článek** v rozsahu **60–70 slov**, ve kterém **odpovíte na otázky** v upoutávce.

Are you an upper-secondary school student? Are you **18+**?
Would you like to spend a **free week in Spain**?
All you have to do is send us an article on the following topic:

We would like to know how students of your age spend their summer holidays.

Write us a short article of 60–70 words answering the following questions:

- What are your plans for the 2008 summer holidays?
- Which places / countries are you planning to visit? Why?

When you have completed your article, email it as a Word file attachment to eighteenplus@xxx.vz before the deadline date of **25th May 2008**. Please see *Competition Rules* for further details before submitting your entry.

RJZCZMZ08PP - 1

INTERLOCUTOR'S TASK SHEET

TOPICS: School (P1), Travelling (P2), Prague (P3), Free Time (P4)

2

INTRODUCTION 0.5 min.

Hello. (Sit down, please. Would you tell me your task sheet number so I can check it, please?)
First, could you briefly introduce yourself to the committee?
Thank you.
Now let's go to Part One.

PART ONE (3–5 Qs) 2.5 min.

I am going to ask you some questions about the topic school. If possible, give detailed answers. If you don't understand the question, please, ask me to repeat it.
Are you ready?

- Why did you decide to study at this school?
- What are your favourite subjects at school? Why?
- How do you prefer to travel to school? Tell me about it.
- Is learning languages important for you? Why/not?
- If you could change anything about your school, what would it be?
- Are you planning to study also in the future? Why / why not?

Thank you. Now, let's go to Part Two.

PART TWO 4 min.

Look at pictures 2A and 2B in a separate handout.

Task One 1.5 min.

Which picture would you like to talk about? ... Describe it, please. Are you ready?

- Location
- People (clothes, appearance etc.)
- Activities
- Way of travelling
- Atmosphere
- Other

- How do you like the place?
- How do you feel about this type of holiday? Why?
- What would you pack for this kind of holiday?

Thank you. Now, let's go to Task Two.

Task Two 1 min.

Have a look at both pictures once more. Now, I would like you to compare them.
Are you ready?

- Location
- People (clothes, appearance etc.)
- Activities
- Way of travelling
- Atmosphere
- Other

- Which of the two kinds of holiday would you prefer and why?
- What are the advantages / disadvantages of these types of holidays?
- Which means of transport is more time-consuming/expensive (in your opinion)?

Thank you. Now, let's go to Task Three.

Task Three 1.5 min.

Now tell me about your experiences from your best holiday.

- Where, when and for how long did you go?
- Who did you go with and was it OK?
- What is the best memory you can remember?

Thank you. Now, let's go to Part Three.

2_UZ08_AJZ_Zk

STUDENT'S TASK SHEET

2

TOPICS: School (P1), Travelling(P2), Prague(P3), Free Time(P4)

PART ONE (2,5 min.)

School

The examiner is going to ask you some **questions**. Please **answer** the questions in as much detail as possible. If you don't understand a question, please ask the examiner to repeat it.

PART TWO (4 min.)

Travelling

Part Two consists of **three** tasks. Take pictures **2A** and **2B** in a separate handout. The pictures show two different kinds of holiday.

Task One

1,5 min.

Look at pictures **2A** and **2B** in a separate handout. **Choose one** of the pictures and **describe** it. The following ideas may help you:

- Location
- People (clothes, appearance etc.)
- Activities
- Way of travelling
- Atmosphere
- Other

Task Two

1 min.

Look at both pictures once more and **compare** them (what is similar/the same/different?). The following ideas may help you:

- Location
- People (clothes, appearance etc.)
- Activities
- Way of travelling
- Atmosphere
- Other

Task Three

1,5 min.

Talk about your experiences from **your best holiday**.

2_UZ08_AJZ_St

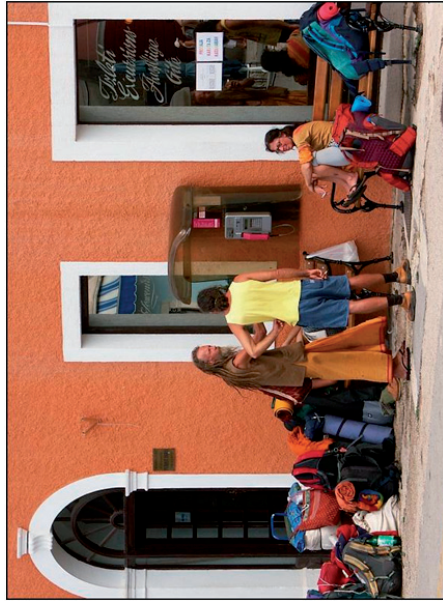
SEPARATE HANDOUT

2

PART TWO

Travelling

2A

Some ideas to help you:

- Location
- People (clothes, appearance etc.)
- Activities
- Way of travelling
- Atmosphere
- Other

2B

2_UZ08_AJZ_Pr

UKÁZKA Z DIDAKTICKÉHO TESTU – VYŠŠÍ ÚROVEŇ – JAZYKOVÁ KOMPETENCE

QUESTIONS 43–50

8p/1p

Read the text below. For questions 43–50, use the word given in **CAPITALS** at the end of the line to form **a word** that fits in the space in **the same** line. There are **3 examples** (0) in the first paragraph of the text.

The Buzzard, the Bat, and the Bumblebee

The way a *buzzard*⁶ moves about (0) *freely* in the air is

(0) FREE

(0) *impressive*, however, if you put a buzzard in a cage six

(0) PRESS

or eight feet square and (0) *entirely* open at the top, the bird,

(0) ENTIRE

in spite of his (43) to fly, will be an absolute prisoner.

(43) ABLE

The reason is that a buzzard always begins a (44) from

(44) FLY

the ground with a run of ten or twelve feet. Without space to run, as is

(45) ABLE

its habit, it is (45) to take off. The buzzard will not even

attempt to fly, but will remain a prisoner for life in a small jail with no top.

(46) REMARK

The ordinary bat that flies around at night, a (46) creature

in the air, cannot take off from a level place. If it is placed on the floor or flat

ground, all it can do is shuffle about helplessly and, no doubt, also painfully,

until it reaches some (47) from which it can throw itself into the air.

(47) ELEVATE

Then, at once, it takes off in a flash.

A bumblebee, if dropped into an open jar or into a glass, will be there until

it dies, unless it is taken out. (48), it never sees the means of

(48) FORTUNE

escape at the top, but persists in trying to find some way out through the sides

near the bottom. It will seek a way where none exists, until it (49)

(49) COMPLETE

destroys itself.

In many ways, there are lots of people like the buzzard, the bat, and

the bumblebee. They are struggling with all their problems and (50)

(50) FRUSTRATE

not realizing that the answer is right there above them.

(Vzhledem k povaze úlohy není uveden zdroj výchozího textu.)

⁶ buzzard: káně; ⁷ nimble: hbitý, čilý, čiperný

ZVEŘEJNĚNÍ ILUSTRAČNÍCH VERZÍ DIDAKTICKÝCH TESTŮ NA WWW.NOVAMATURITA.CZ

Co čeká maturanty v roce 2010? Jak budou vypadat didaktické testy společné části maturitní zkoušky? Jak náročná bude ve skutečnosti základní úroveň obtížnosti těchto zkoušek? Může být test vyšší úrovně náročnosti kritériem pro přijímání k vysokoškolskému studiu?

Není názornější a jasnější odpovědi, než ilustrační verze testů, které vám budou postupně zpřístupňovány na www.novamaturita.cz podle následujícího harmonogramu:

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	23. 10. 2008	BIOLOGIE	24. 10. 2008
ANGLICKÝ JAZYK	23. 10. 2008	FRANCOUZSKÝ JAZYK	30. 10. 2008
NĚMECKÝ JAZYK	23. 10. 2008	ŠPANĚLSKÝ JAZYK	30. 10. 2008
MATEMATIKA	24. 10. 2008	RUSKÝ JAZYK	30. 10. 2008
OBČANSKÝ A SPOLEČENSKOVĚDNÍ ZÁKLAD	24. 10. 2008	DĚJEPIS	30. 10. 2008
FYZIKA	24. 10. 2008	DĚJINY UMĚNÍ	30. 10. 2008
CHEMIE	24. 10. 2008	ZEMĚPIS	30. 10. 2008

SP Kvalita I.

Vychází jako vkládaná příloha Učitelských novin

Zpracovalo Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání – CERMAT v rámci systémového projektu Kvalita I operačního programu Rozvoj lidských zdrojů, který je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky. Projekt Kvalita I je realizován MŠMT ve spolupráci s partnerskými organizacemi.